

Förbjud landminor krav från Unicef

»En landmina är en perfekt soldat: Alltid modig, sover aldrig, missar aldrig.» Så lär en general från de röda khmererna ha uttryckt sig.

Dessutom gör den stor effekt för ett par dollar styck. Att desarmera en mina kostar däremot 1 000 dollar.

Detta står att läsa i **Förenta Nationernas barnfonds, Unicefs, rapport »Situationen för världens barn 1996».**

Unicef kräver nu en internationell lag som förbjuder tillverkning, användning, lagring och försäljning av minor som avser att skada människor.

I 64 länder finns minst 110 miljoner landminor i marken, enligt Unicef. Dessa är speciellt farliga för nyfikna barn. Minorerna kan se ut som en tilltalande leksak – som snurror, ananas eller fjärlar – men de exploderar till och med under det lätta trycket av ett barns fot.

Skadade barn runt om i världen kan därför vittna om landminornas destruktiva framfart. Sedan 1975 har minorerna dödat eller lemläst mer än en miljon människor. De skördar fortfarande 800 dödsoffer varje månad och gör ytterligare mer än 1 000 människor handikappade.

Antalet offer bland barn ökar i de länder som har svårast att ge dem vård. I El Salvador till exempel får mindre än vart femte skadat barn proteser eller något slags medicinsk behandling. Alla de övriga får kämpa för sig själva, tigga eller stjäla för att överleva.

Billiga att tillverka – dyrbara att desarmera

Just för att minorerna är billiga har de använts i de flesta stridande områden i världen, och de har spritts ut över utvecklingsländerna, särskilt i Afrika och Asien. Bara i Egypten väntar, enligt en FN-rapport, omkring 23 miljoner minor på att explodera. Angola har 15 miljoner minor – minst en per invånare.

Under Gulfkriget lade USA och dess allierade ut omkring en miljon minor

FOTO: UNICEF

Denna pojke i Afghanistan har skadats av en landmina och lär sig gå med protes. Unicef är behjälpligt vid anskaffande av proteser och kostnader för ortopedisk behandling.

längs gränsen Irak–Kuwait och omkring staden Basra. I kriget i det forna Jugoslavien har minst tre miljoner minor lagts ut.

Landminor kan oskadliggöras men enbart genom en mödosam och dyrbar process. Tränade arbetare måste krypa framåt på fälten, undersöka marken decimeter efter decimeter. En person kan klara av högst 50 kvadratmeter per dag.

Medan 100 000 minor desarmerades 1993 placerades två miljoner nya ut. Ytterligare 100 miljoner landminor antas finnas i lager.

Bojkott av tillverkare

Tillsammans med FN:s flyktingkommisariat stöder nu Unicef en bojkott av de företag som tillverkar och säljer dessa minor. Unicef slår också fast att en tvingande internationell lag mot landminor är det enda sättet att få ett slut på barnens och annan civilbefolknings åndlösa lidande. •

FAKTARUTA

Unicef 50 år

1946 Unicef bildas den 11 december vid Förenta Nationernas generalför-samlings första möte. Dess första projekt gäller första hjälpen (tormjolk) för efterkrigstidens miljoner barn i Europa, Mellanöstern och Kina.

1953 Unicef får sina uppgifter utökade till att också svara för långsiktiga insatser för barn i utvecklingsländerna. Under 1950-talet läggs tonvikten vid att kontrollera och bekämpa trakom och tuberkulos.

1954 Danny Kaye utnämns till den förste ambassadören för Unicef.

1955 Samarbete med WHO för att utrota malaria. Kampanjen räddar många liv men har inte nått målet.

1959 FN:s generalför-samling antar »Deklarationen om barns rätt» – en föregångare till 1989 års deklaration.

1965 Unicef får Nobels fredspris.

1979 Det internationella barnåret fokuserar barnens behov, och FN ger Unicef i uppdrag att samordna aktiviteterna.

1982 Unicef förespråkar amning, vaccination och rehydrering för att förebygga överdödlighet bland barn.

1989 FN:s generalför-samling antar »Konventionen om barns rättigheter», som året efter blir upphöjd till internationell lag.

1990 Representanter för 150 länder samlas i New York för ett toppmöte och undertecknar konventionen om barns överlevnad och utveckling fram till år 2000.

1995 181 länder ratificerar Barnkonventionen som garanterar alla barns rätt att utvecklas fysiskt och mentalt, att uttrycka sig fritt och att skyddas från alla former av missförhållanden och exploatering. Endast tio länder fattas för att ratificeringen skall bli universell.

Framtiden. Ett av de allvarligaste hoten mot de många framstegen kommer från dagens långvariga katastrofer, särskilt i Afrika. Unicef måste ägna resten av decenniet till att hjälpa dessa länder att nå målen minskad barnadödlighet, färre sjukdomar och mindre utbredd analfabetism.